

סקציה לסוציולוגיה של הבריאות **סיכום ישיבה מיום 16.8.06**

משתתפים:

יו"ר הסקציה, גיורא קפלן
חברי הסקציה (לפי סדר א-ב): אמה סמטניקוב, דניאלה אריאלי, חגי בועז, חלי הלל, ילנה סטוקלין, יעל השילוני-דולב, ליאת מילביצקי, סמדר קניון, עותניאל דרור, עירית גרינברג, צבייה בלומשטיין, תמי שגיב שיפטר.

1. הודעות

1.1 בהמשך לבקשת גיורא, ליאת העבירה במייל הזמנה של מכון גרטנר למדיניות גנטית וביואטיקה לרב שיח בנושא החיים ב"זכות" – בעידן הטכנולוגיה המתקדמת שיתקיים ביום שלישי בתאריך 12.9.2006 בבית סוראסקי, מרכז רפואי ע"ש שיבא בין השעות 17:00 - 20:30.

1.2 חולק למשתתפים דף קשר מעודכן של חברים ומתעניינים בסקציה, הזמנה להקרנת הסרט ונושאים לסדר היום.

2. דיון והחלטות לגבי פעילות הסקציה

2.1 קידום הוראה ומחקר

- הוסכם על יצירת **מאגר ורשימה של עבודות, ספרים, מאמרים, כתבי עת, סילבוסים** בתחום סוציולוגיה של הבריאות והרפואה.
- הוסכם כי החברים והמתעניינים בסקציה ישלחו לליאת פרטים לגבי עבודות, מאמרים, ספרים, כתבי עת (איפה ומתי פורסמו, כותרת מלאה...), וסילבוסים והיא תערוך רשימה מאוחדת ותשלח לכולם. כמו כן, יהיה על החברים והמתעניינים בסקציה לשלוח תקציר של העבודה (אם יש כזה) ו/או את העבודה עצמה, וליאת תפיץ את הכול באופן מרוכז.
- הוסכם כי ניתן להעביר לליאת הודעות לגבי ספרים, כנסים וכל חומר הקשור לתחום סוציולוגיה של הבריאות והיא תשלח לכל החברים והמתעניינים בסקציה.

דניאלה אריאלי חילקה סילבוס של קורס שהיא מעבירה לאנשי סיעוד במכללת עמק יזרעאל. מטרת הקורס היא לעסוק בהיבטים חברתיים של הרפואה והסיעוד ולתרום לדיון בהיבטים שאינם פיזיים.

- הוסכם כי קורסים בסוציולוגיה של הבריאות יכולים לתרום למקצוע הרפואה ולהיות רלוונטיים לעבודה ולחיי היומיום של התלמידים. המודעות להיבטים חברתיים יכולה לשנות את הפרקטיקה היומיומית של הרפואה והסיעוד, או לפחות לגרום לאנשי הרפואה והסיעוד לקחת היבטים אלו בחשבון.
- הוסכם כי השאלות למבחנים בקורסים של סוציולוגיה של הבריאות הן פונקציה לגודל ולכישורי השפה של אוכלוסיית התלמידים. שאלות אמריקאיות במבחן יכולות להתאים לקורס כאשר יש אוכלוסיית תלמידים גדולה. הקושי בכתובת עבודה הוא העתקה של תשובות בין התלמידים. הקושי בשאלות פתוחות הוא בהבנת הכתב של בני מיעוטים ועולים חדשים.
- פתרון לקושי בשפה האנגלית של בני מיעוטים ועולים חדים הוא במציאת מאמרים וספרים בעברית וגם סרטים עם תרגום לעברית העוסקים בסוציולוגיה של הבריאות. מאמרים קצרים, תכליתיים, פילוסופיים ואתיים.

- **הוצעו המאמרים, הספרים וכתבי העת הבאים :**
 - יעל דולב הציעה מאמר שלה העוסק במושג נורמאלי ולא נורמאלי בישראל ובגרמניה בנוגע לתופעת העקרות הנובעת מגנטיקה.
 - חגי הציע את הספר סיפורי רופא מאת ויליאם קרלוס ויליאמס.
 - חגי הציע גם את רפואה ונאציזם ואמר שיעביר את הביבליוגרפיה.
 - חגי ויעל הציעו לקרוא את הדוקטורט של ציפי עברי.
 - ומאמר של סיגל (גולדין?) על סדנא העוסקת במדיניות ציבורית ומימון של טיפולי פוריות בהוצאת מכון ון ליר.
 - סמדר הציעה מאמר תיאורטי על הגיינה של הילד.
 - סמדר הציעה את הספר בית האלוהים מאת סמואל שם. לדעתה הספר מתייחס כמעט אך ורק לרופאים חולים מחלות זוועות. ספר על סטודנט שסיים לימודי רפואה בארה"ב וחיו במשך שנה בבי"ח אמריקאי ולדעת סמדר מרתק בציניות האיומה שבו.
 - סמדר הציעה גם את הספר הקלאסי "מגילת סן מיקלה" מאת אקסל מונטה, תרגום לעברית: י.ל. ברוך, הוצאת אמנות, 1936.

<http://www.am-oved.co.il/HTMLs/product.aspx?C1010=13872&BSP=12272>

- אמה הציעה את הספר העיקר הבריאות מאת יהודית שובל ועפרה אנסון

<http://www.magnespress.co.il/website/index.asp?category=&id=143>

- חלי הציעה את הספר סקס אחר.
- חלי הציעה את הספר של יורם בילו על דיבוק כמחלה או תופעה תרבותית.
- הוצעו גם מאמרים של אלי ויצטום וגיזף ברונר העוסקים במאמרים על טראומה.
- הוצע ספר של ברברה ארנהייך על סחר בנשים במקרה של מחלות.
- גיורא ותמי הציעו להשתמש בפרסום של פרלמנט הבריאות

<http://www.health.gov.il/pages/default.asp?maincat=38&catId=345>

- גיורא הציע את הספר עשור לחוק ביטוח בריאות ממלכתי 1995-2005
- הוצע גם לחפש מאמרים בתוך כתב העת זמן הרפואה.

• **הוצעו הסרטים הבאים :**

- סרט על אימוץ ילדים בקמבודיה
- תקנות בית השיכר
- פאץ אדמס- סרט העוסק בליצן רפואי.
- הדוקטור- על היפוך תפקידים כאשר רופא הופך לחולה.
- קן הקוקייה
- התעוררות
- סרט על הטיפול בגזזת בישראל
- הגנן המסור
- הסרט "החיים בזכות" העוסק בסוגיה: האם ללדת ילד הלוקה בפיגור שכלי ולהעניק לו חיים, או עדיף לא להביא ילד כזה לעולם? סרט תיעודי של הבמאי שלמה אבידן

- עותניאל הציע להזמין להרצאה חולה כדרך מוחשית ורלוונטית לחיי היומיום ולפרקטיקה הקלינית שיכולה לעורר עניין בקורס. הוא סיפר על כך שהזמינו חולת איידס לקורס של רופאים. הרצאה שדיווחו עליה בסוף הקורס כבעלת השפעה על נקודת ההתייחסות שלהם.

2.2 דיון בשלבי המחקר

- סוכם כי במפגשים הבאים נקדיש חצי מהמפגש לשיחה על עבודות מחקר בשלבים שונים: גיבוש ראשוני של מחקר חדש, עבודה באמצע עם דיון על קשיים או בעיות מתודולוגיות, עבודה שהסתיימה.
- ילנה סטוקלין התנדבה להציג את עבודתה בנושא "איך מודדים בריאות?" בישיבה הבאה.
- הוצע לדון בנושא מחקרי נוספים כמו סוגי ידע ומדע, בין מה שמוגדר כ"מדע" למה שמוגדר כ"לא מדע", שיטת המחקר המתבססת בהוכחות מדעיות (evidence based medicine=EMB).
- עותניאל הציע לשאול מישהו שמכיר ושיוכל להרצות בנושא.

2.3 כנס האגודה 2007:

הוסכם שנחליט בישיבה הבאה על חבר בכיר באגודה לתפקיד יו"ר מושב בכנס האגודה, שיעמוד במושב מאורגן מראש. יו"ר המושב יקבל תקצירי עבודות והוא אחראי להערכת התקצירים ולהזמנת 3-4 דוברים מתאימים.

2.4 שילוב תיאוריה ויישום

- הוחלט לשלב תיאוריה ויישום באמצעות יום עיון נוסף לכנס האגודה הסוציולוגית הישראלית.
- הוצע שתמי תהיה אחראית לארגון חצי יום עיון בנושא סוציולוגיה של הבריאות. מטרת יום העיון תהייה לעסוק בהיבטים תיאורטיים שיוסיפו לבדיקות בשטח ויפגישו בין תיאוריה ליישום.
- הוצעו הנושאים הבאים: אי שוויון וריבוד בבריאות, הקשר בין טראומה ו/או מלחמה לבריאות.
- הוצע להזמין את התיאורטיקן ליאון אפשטיין להרצאה מרכזית בנושא אי שוויון בבריאות.
- הוצע מבנה של יום העיון: להזמין תיאורטיקן מרכזי, להציג מספר עבודות, להציג פאנל ולבסוף דיון בין המרצים והמשתתפים. הוסכם כי יש צורך במנחה של יום העיון.

2.5 מועד ומקום לישיבות הבאות של חברי הסקציה

מועד

- ייקבע מועד קרוב לישיבה הבאה ככל הנראה באוקטובר 2006, לפני תחילת הסמסטר. לפי תאריך המתאים להרצאה של ילנה סטוקלין.

מקום

- הוחלט כי הישיבה הבאה תתקיים במכון גרטנר.

3. נושאים נוספים לדיון בישיבה הבאה:

3.1 הרחבת מספר המשתתפים בסקציה

- דיון בדרכים נוספות להגדיל את מספר המשתתפים. ליאת הפיצה מייל לחברי האגודה להצטרף לסקציה, ומייל שבו צרפה את דף הקשר וסיכום הישיבה לחברים ומתעניינים בסקציה.
- להחליט אם לפרסם את דף הקשר באינטרנט והאם לפרסם גם טלפונים בדף הקשר.
- לדון באוכלוסיית היעד לימי עיון/כנסים של הסקציה לסוציולוגיה של הבריאות, כלומר האם לארגן ימי עיון/כנסים לסוציולוגים בלבד או גם ל"לא סוציולוגים" המתעניינים בנושא.

3.2 יעדי הסקציה

נמשיך לדון ביעדים נוספים לסקציה.

3.3 שילוב תיאוריה ויישום

- להחליט על האופן שבו נשלב תיאוריה ויישום באמצעות מפגשים/ימי עיון/כנסים בנוסף לכנס האגודה הסוציולוגית הישראלית.

3.4 מידעון: להחליט מי יכתוב במידעון האגודה על סוציולוגיה של הבריאות: סקירה על העבר ועל ההווה בישראל ובעולם והערכת מגמות בעתיד.

3.5 מקום וקידום מעורבות של סוציולוגיות וסוציולוגים של הבריאות

לדון בדרכים שבהם ניתן לקדם את מעורבות הסוציולוגיות/ים של הבריאות במסגרת הדיון הציבורי וקביעת מדיניות חברתית בהקשר של נושאי-בריאות. לדון בשאלה האם יש לפעול – כסקציה במסגרת אס"י – לקידום המעורבות בעניינים אלה.

- לדון בנושאי בריאות כמו תקציב; חקיקה בתחום; בריאות של אוכלוסיות מוחלשות, הרכב סל-הבריאות והאופן שבו הסוציולוגיות יכולה להשמיע את קולוה בנושאים אלו.
- לדון בדרכים לקידום נושאי בריאות כמו הזמנת התקשורת לכנסים/ימי עיון וכתבת ניירות עמדה.

3.6 מיפוי העשייה המחקרית בתחום

- לדון בדרכים בהם ניתן למפות את המחקרים הסוציולוגיים בבריאות ברמת מיקרו ומקרו.
- לדון בדרכים בהם ניתן לקדם מחקרים ברמת מקרו.

3.7 תהליך הסמכת סוציולוגים של הסוציולוגיה של הבריאות

גיורא יספר על תהליך ההסמכה שלו באחת הישיבות הבאות.

רשמה: ליאת מילביצקי